



Problemugras - Informasjon om mulig trekk i produksjonstilskuddet

Brev til kommunene 22.04.2016, oppdatert 15.06.2018

Bakgrunn

Landøyda er et rotugras som er gifting for storfe og hest. Ugraset har økende utbredelse spesielt i Vest-Agder. Dette brevet er en del av «Handlingsplan for å bekjempe landøyda».

Vilkårene for å motta produksjonstilskudd finner vi i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket (2014-12-19-1817).

Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

Aktuelle bestemmelser i denne sammenheng:

§ 2. Grunnvilkår

Første ledd lyder:

Tilskudd etter forskriften kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer med de dyreslag eller de vekstgruppene det søkes tilskudd for, slik disse gruppene til enhver tid er definert i medhold av jordbruksavtalen.

§ 4. Tilskudd til jordbruksareal

Første ledd lyder:

Det kan gis areal- og kulturlandskapstilskudd for fulldyrket og overflatedyrket jord samt innmarksbeite som foretaket disponerer og driver aktivt på det tidspunkt eller i den perioden som fremgår av jordbruksavtalen.

§ 12. Avkorting ved feilopplysninger

Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig har gitt feil opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet for seg selv eller andre, kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes. Tilskuddet kan også avkortes dersom foretaket ikke overholder de frister som kommunen, fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet har satt for å kunne utføre sine kontrollopgaver i medhold av § 10.

I rundskriv 2018-5 har Landbruksdirektoratet kommentert de ulike paragrafene og hva de legger i begrepene vanlig jordbruksproduksjon og aktiv drift.

Rundskriv 2018-5

I rundskrivet gir Landbruksdirektoratet kommentarer til vanlig jordbruksdrift i kap. 2.3 og aktivt drift i kap. 4.3.

2.3. Vanlig jordbruksproduksjon

«Et grunnleggende vilkår for å kunne motta tilskudd etter forskriften, er at søker driver «vanlig jordbruksproduksjon». Vilkåret skal vurderes for hele søknadsåret under ett, og i lys av hva som er normalt for den enkelte produksjonen som vurderes.

Hvorvidt produksjonen oppfyller vilkåret «vanlig jordbruksproduksjon» må vurderes ut fra et jordbruksfaglig skjønn. I vurderingen skal hver enkelt produksjon holdes opp mot en god agronomisk praksis og godt husdyrhold.

Videre skal produksjonen ha et næringsmessig preg. Leveransene fra produksjonen skal stå i samsvar med antall dyr, eller størrelsen på arealet, det søkes tilskudd for. Det må vurderes om produksjonen er for ekstensiv eller mangler næringsmessig forankring.

Utgangspunktet for vurderingen av hva som er «vanlig jordbruksproduksjon» er at aktiviteter eller resultater skal ligge innenfor normalen for den type produksjon som vurderes. Ethvert avvik fra hva som regnes som vanlig, gir ikke nødvendigvis grunnlag for å avskjære tilskudd med den begrunnelse at det ikke drives «vanlig jordbruksproduksjon». Det må tas høyde for ulike driftsformer og normale variasjoner i driften.»

2.3.2 Arealbaserte produksjoner

«Ved arealbaserte produksjoner er det vanskelig å fastsette krav til gjennomsnittlig avling som utgangspunkt for vilkåret om at foretaket driver «vanlig jordbruksproduksjon». Planteproduksjonen varierer i større grad fra år til år og etter lokale forhold, enn husdyrproduksjon. Dersom avlingsnivået i vesentlig grad skiller seg negativt ut fra tilsvarende produksjoner i tilsvarende områder, kan det være et tegn på at det ikke drives vanlig jordbruksproduksjon.

Hva som er vanlig henger sammen med vilkåret om at arealet skal drives aktivt i § 4. Se nærmere om dette i kapittel 4.3. Vilkåret om at foretaket må drive vanlig jordbruksproduksjon, er en helhetlig vurdering av om produksjonen oppfyller vilkåret. Dersom enkeltskifter ikke drives i tråd med vanlig god agromoni, vil det kunne stride med kravet om å drive aktivt, men foretaket kan likevel totalt sett drive «vanlig jordbruksproduksjon.»

4.3 Krav om at foretaket «driver aktivt»

«Kravet om aktiv drift innebærer at det må foregå en reell produksjon på arealene foretaket søker tilskudd for. I vilkåret om at arealene må drives aktivt ligger det bl.a. at det må være utført nødvendig jordarbeiding, såing/planting, gjødsling og høsting/beiting av arealet. Hvor ofte dette må utføres vil avhenge av vekstgruppe.»

«Kravet om aktiv drift er en presisering av kravet om «vanlig jordbruksproduksjon», og disse må ses i sammenheng. Dersom enkeltskifter ikke drives i tråd med vanlig god agromoni, vil det kunne stride med kravet om å drive aktivt, men foretaket kan likevel totalt sett drive «vanlig jordbruksproduksjon». Se nærmere om dette i kapittel 2.3.

Eksempel: Dersom hele produksjonen drives for ekstensivt, skal det vurderes om vilkåret om vanlig jordbruksproduksjon er oppfylt. Hvis deler av produksjonen drives for ekstensivt, kan denne delen av produksjonen vurderes å ikke oppfylle vilkåret om aktiv drift. Foretaket får ikke areal- og kulturlandskapstilskudd for de arealene dette gjelder, og kommunen må også vurdere om det er inngitt feilopplysninger jf. § 12.»

Vurdering

§ 2 og § 4 gir kommunen hjemmel til å foreta et jordbruksfaglig skjønn om foretakets agronomiske drift er god. Dersom et areal er sterkt ugrasbefengt, gir liten avling, medfører sterkt smittepress mot naboeiendom mv., kan kommunen med hjemmel i § 4 trekke dette arealet ut av grunnlaget for areal- og kulturlandskapstilskudd. En vurdering etter § 2 om vanlig jordbruksproduksjon, forutsetter at produksjonen totalt i aktuell vekstgruppe drives for ekstensivt og/eller ikke holder krav til god agromonisk praksis.

Kommunen skal vurdere avkorting ved feilopplysninger i tillegg til å ta ut arealene av søknaden. Dersom feilopplysningene er gitt uaktsomt, er normen å avkorte like mye i tilskuddet som en ville oppnådd i merutbetaling om feilen ikke var avdekket. Avkorting kan være opp til hele tilskuddet om søker har opptrådt grovt uaktsomt eller forsettlig. Se omtale i rundskriv 2018-5 kap. 12 og i rundskriv 2018-4 kap. 6.15.

Oppfordring

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder oppfordrer kommunene til aktivt å bidra til reduksjon av utbredelse av landøyda og andre problemgras. Det bør tas med i risikovurderingen ved utvelgelse til stedlig kontroll av produksjonstilskudd.